

Ćwiczenia percepcji słuchowej dla dzieci w młodszym wieku szkolnym

Aby dziecko opanowało podstawowe umiejętności szkolne, takie jak pisanie i czytanie, musi posiadać zdolność wyodrębniania poszczególnych głosek (analiza słuchowa) oraz scalania pojedynczych głosek w całość (synteza słuchowa). Za te umiejętności odpowiedzialny jest słuch fonematyczny. Bardzo ważna jest także dobrze funkcjonująca pamięć słuchowa. Nieprawidłowa percepcja słuchowa sprawia, że opanowanie techniki czytania i pisania jest bardzo utrudnione. Dziecko czyta wolno, nierytmicznie, często nie rozumie tekstu, gdyż cały wysiłek skupia na technicznej stronie czytania. Percepcję słuchową dziecka można doskonalić, najlepiej poprzez zabawę.

TRUDNOŚCI Z JAKIMI BORYKAJĄ SIĘ DZIECI PRZY ZABURZONEJ PERCEPCJI SŁUCHOWEJ

- Mylą głoski zbliżone fonetycznie, np. b – p, d – t, g – k itp.
- Zamieniają głoski dźwięczne na bezdźwięczne, np. w – f, b – p itp.
- Przewracają, opuszczają, dodają litery lub sylaby.
- Opuszczają końcówki wyrazów.
- Opuszczają wyrazy w zdaniu.
- Nieprawidłowo piszą wyrazy ze zmiękczeniami, dwuznakami, głoskami dźwięcznymi bezdźwięcznymi oraz szumiącymi (sz, cz, ż, dż) i syczącymi (s, z, c, dz).
- Nieprawidłowo piszą wyrazy z samogłoskami nosowymi ą i ę oraz zespołami dźwiękowymi on, om, en, em.
- Mają trudności z różnicowaniem głosek i – j.
- Łączą w całość przyimki z rzeczownikami.
- Zmieniają kolejność wyrazów w zdaniach.
- Mają trudności w rozumieniu trudniejszych poleceń słownych.
- Z trudem uczą się wierszyków i zapamiętują ciągi wyrazów.
- Często mają mały zasób słów, stosują agramatyzmy.
- Długo literują, mają kłopoty z syntezą dźwięków.
- W czytaniu nie uwzględniają znaków przestankowych.
- Zwykle we wczesnym dzieciństwie przejawiały opóźnienie w rozwoju mowy.

W późniejszych latach nauki dzieci z zaburzoną percepcją słuchową mają trudności w nauce języków obcych oraz uczeniu się pamięciowym (wierszy, pojęć, definicji). Mogą u nich również występować kłopoty ze zrozumieniem poleceń wydawanych przez nauczyciela.

WARTO PAMIĘTAĆ, ŻE PERCEPCJI SŁUCHOWEJ MOŻNA UCZYĆ SIĘ TAK, JAK KAŻDEJ INNEJ UMIEJĘTNOŚCI.

PRZYKŁADY ĆWICZEŃ USPRAWNIAJĄCYCH PERCEPCJĘ SŁUCHOWĄ:

- Słuchanie bajek, opowiadań, wierszyków, zagadek.
- Układanie historyjek obrazkowych, opisywanie obrazków, opowiadanie.
- Wymyślanie zakończeń opowiadań, bajek.
- Kończenie zdań.
- Układanie i rozwiązywanie zagadek.
- Nauka na pamięć wierszyków, piosenek, rymowanek, wyliczanek.
- Odtwarzanie rytmu (klaskanie, pukanie) i przestrzennych układów rytmicznych.
- Dobieranie układów przestrzennych do usłyszanych rytmów.
- Graficzne przedstawianie układów dźwięków.
- Rozpoznawanie odgłosów z otoczenia i ich naśladowanie.
- Rozpoznawanie dźwięków wydawanych przez instrumenty.
- Rozpoznawanie odgłosów zwierząt.
- Rozpoznawanie osób na podstawie barwy głosu.
- Wyodrębnianie zdań, wyrazów, sylab, głosek.
- Liczenie wyrazów w zdaniu, sylab i głosek w wyrazie.
- Uzupełnianie luk w zdaniach i wyrazach.
- Powtarzanie ciągów wyrazów.
- Tworzenie rymów do podanych wyrazów.
- Wyszukiwanie rymujących się wyrazów.
- Różnicowanie głosek dźwięcznych i bezdźwięcznych ze słuchu.
- Różnicowanie słuchowe wyrazów o podobnym brzmieniu, np. data – tata.
- Tworzenie wyrazów rozpoczynających się daną głoską.

- Tworzenie wyrazów rozpoczynających się daną sylabą.
- Układanie zdań z wybranymi wyrazami.
- Słuchowe wyróżnianie wyrazów ukrytych w wyrazach.
- Wykrywanie różnic i podobieństw w wyrazach.
- Łączenie głosek w słowa.
- Rozkładanie słów na głoski.
- Dobieranie podpisów do obrazków.
- Segregowanie obrazków według pierwszych głosek, sylab.
- Przekształcanie wyrazów przez zmianę głoski, np. koc – noc.
- Zabawa głuchy telefon.

Warte polecenia są również następujące publikacje:

1. **Tońska – Mrowiec A., Pojmaj I., Zabawy słuchowe. Ćwiczenia dla uczniów klas 0 i I – III.**
2. **Graban J., Sprawka R., Trening słuchu. Ćwiczenia rozwijające percepcję słuchową u dzieci.**
3. **Podleśna M., Gumowe ucho. Ćwiczenia percepcji słuchowej dla dzieci w młodszy wieku szkolnym.**